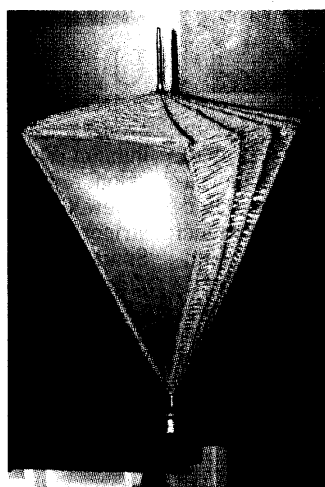

Stavi nogu na stol – stigao je hrvatski dizajn

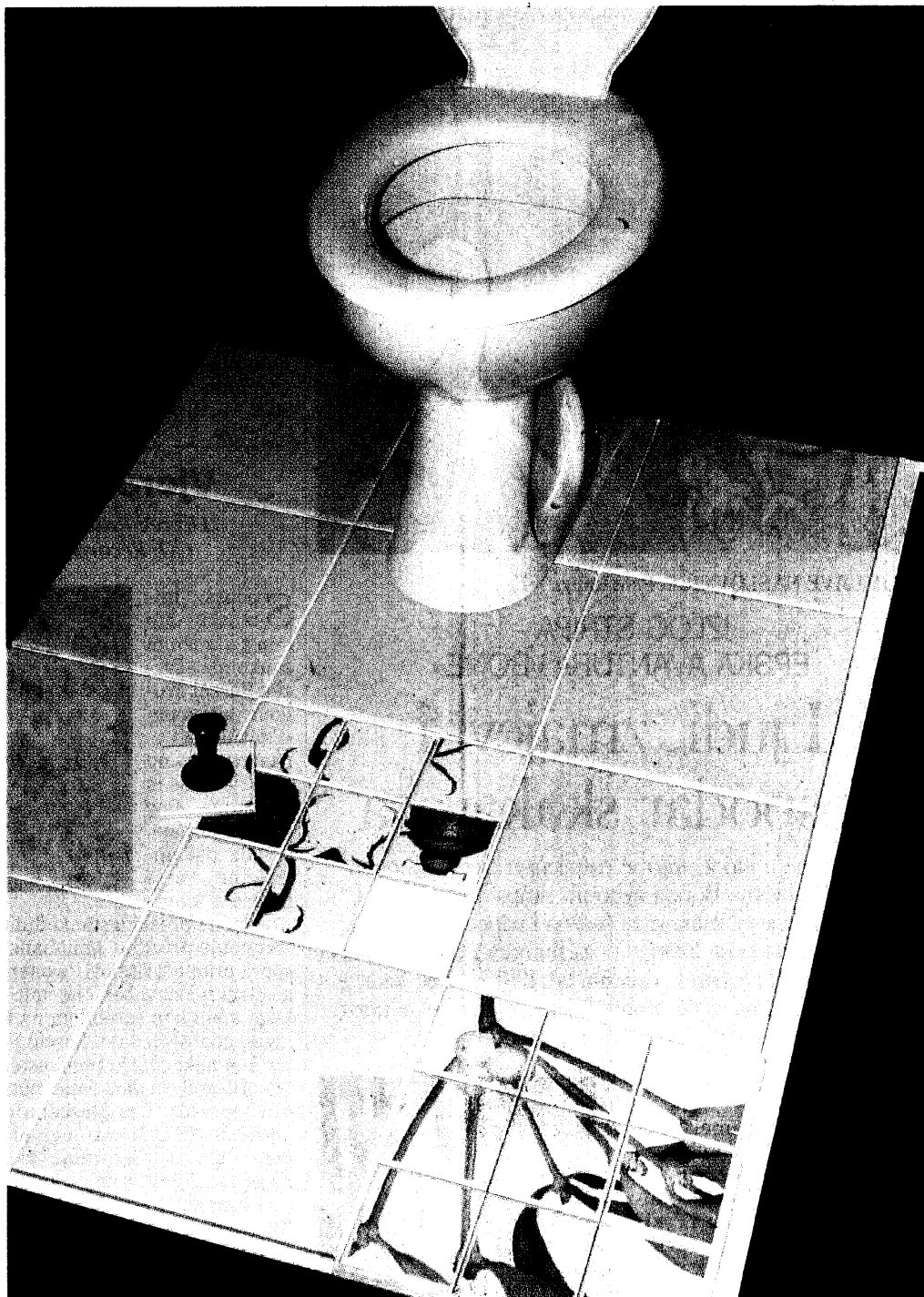
Iako su na Ambienti predstavljeni prototipovi prvog implementacijskog projekta hrvatskog dizajna u domaću drvenu industriju, okrugli stol održan u Muzeju za umjetnost i obrt (bez prisutnosti stručnjaka Gospodarske komore) pokazao je da su proizvođači još uvijek na oprezu kada je u pitanju domaće oblikovanje

BIKEMOPA: Ovaj proizvod komentar je na tradicionalnu podjelu poslova na muško-ženske, gdje je ženina uloga isključivo vezana za brigu o kući, spremanje, kuhanje... Stoga je napravljen muževni predmet za čišćenje

U POTRAZI ZA SVJETLOM: Rad je nastao istraživanjem funkcionalnosti kišobrana nakon što predmet više nije mogao obavljati svoju primarnu funkciju

INTERAKTIVNE PODNE KERAMIČKE PLOČICE: Iako toga možda nismo svjesni, dvjestotinjak dana svojeg života provedemo sjedeći na nužniku. No, priznali mi to ili ne, većina se u to vrijeme dosaduje. Kako niti jedan dan našeg života ne bi prepustili dosadi, nastale su keramičke pločice koje postaju interaktivni dio kupaonice

MARINA TENŽERA

Stol za vješanje papuča, stari televizor koji postaje akvarij, krpa za čišćenje namijenjena muškarcima, stol s ugrađenim jastukom za one što vole ispružiti noge uz tanjur, vješalica u obliku grablji, dizajnerski su radovi za koje biste očekivali da ih nađete u Sohou ili Milanu.

Riječ je, međutim, o domaćem dizajnu. U Hrvatskoj - čudnoj zemlji gdje je sve moguće, upravo se na Ambienti predstavljaju vrlo zanimljivi (štoviše intrigantni) rezultati prvog velikog projekta implementacije domaćeg dizajna u posrnulu drvenu industriju ne bi li zemlja pred vratima EU-a stvorila konačno svoj prepoznatljiv produkt dizajn.

Proces tog stvaranja, što je zanimljivost i hrvatska specifičnost, bio je obrnut, no u drugim zemalja. Podsjetimo, umjesto da je industrija krenula prema dizajnerima, krovna strukovna udruga za dizajn u Hrvatskoj - Hrvatsko dizajnersko društvo osnovalo je u travnju ove godine Hrvatski dizajn centar za čijeg je direktora izabrana dizajn menadžerica Tatjana Jallard. HDC i HDD su se zajedno s Centrom za promicanje i razvoj drvne industrije Rijeka, na čelu s agilnim Marijanom Kavranom i produkt dizajnericom Andreom Hercog kao stručnim projekt menadžerom, udružili i koncipirali projekt na osnovu kojeg je upućen nacionalni poziv dizajnerima i arhitektima za oblikovanjem namještaja.

»Postanimo Finska«, poručivao je direktno Ljubičić. »Mi u Hrvatskom dizajn centru želimo biti medijatori suradnje dizajnera, gospodarstva i Vlade na tragu nordijskih zemalja (Finska, Danska) koje su upravo dizajnom postale gospodarske velesile nakon Drugog svjetskog rata«, tumačila je Tatjana Jallard. »Hrvatska nesumnjivo ima preduvjete za razvoj industrije namještaja, kvalitetnu drvenu masu i osnovnu infrastrukturu«, isticala je dizajnerica Andrea Hercog. Taj početni impuls ili »ledolomački projekt« kako ga je nazvala Jallard, doista je dao prve rezultate kao početak ostvarivanja znatno opsežnijeg petogodišnjeg plana u kojem bi konačno trebalo doći do sretne sinteze hrvatske industrije i više od 150 visokoškolovanih

hrvatskih produkt dizajnera koji, na žalost, više rade za inozemne proizvođače ili tek životare po domaćim reklamnim agencijama.

Kako bi dobili objektivnost inozemnog procjenitelja, dizajneri su kao izbornika radova pozvali jednog od najtjecajnijih finskih oblikovatelja Yrjöa Kukkapuroa koji je i odabrao 20-ak idejnih rješenja. »Broj prijavljenih idejnih rješenja bio je iznenađujući, a među njima je bilo mnogo dobrih radova. Estetska kvaliteta i tehnička rješenja pokazala su da dizajneri imaju znanje i iskustvo. Nekolicina idejnih rješenja zasnovana je na realnim postavkama i posjeduje proizvodni potencijal, što nije uvijek slučaj kod natječajnih radova«, zapisao je Kukkapuro.

Vješalica za lijene

Potez su zatim povukli domaći proizvođači izradivši neke prototipove za Ambientu koja je također jedan od suorganizatora ovog projekta poticanja dizajna.

Jadran d. d. je odabrao sjajni Box collection Ivane Pekosjedeću garnituru koja se sastoji od jednostavnih, ali visokosofisticiranih i elegantnih fotelja, dvosjeda i trosjeda koji se mogu podjednako prilagoditi stanovanju i uredskim prostorima. Koža, inoks, drvo i tkanina dopuštaju brojne varijacije za kolekciju čiju »kontrolu konstruktivnih dijelova i kompoziciju boja« finski ekspert drži »iznimno originalnom«. Tvrtka Dabar PL, pak, proizvela je prototip originalnog stolca »Flat« Filipa Gordona Franka što se može sklopiti u gotovo dvodimenzionalnu ploču, te se s aplikacijom različitih grafičkih elemenata vješati na zid.

Poznata tvrtka Spačva, s druge strane, izradila je vrata od kartonskog sača Gordane Golik čiji je osnovni dekorativni element pruga, a od iste autorice K. B. stolarija načinila je sistem polica baziran na principu ljestvi čiji je modularni sistem dobio od Kukkapura samo pohvale. Svjetski uspješna grupa »Numen« (proizvođač Novoselec) ponudila je »Concept 6-1« - stol od masivnog hrasta čiji se okomiti horizontalni profili uzdužnih pojačanja ploče, traverzi i nogu međusobno preklapaju, a otvor između ploče stola i tra-

verzi omogućava fiksiranje dodatnih ploča bez mehanizma. Zlatko Kapetanović (koautorica Ana Banić) je, pak, u svom naslonjaču ponudio »dopadljiv oblik, jednostavno sastavljanje i ne odveć skupu tehnologiju«, a prototip je izradila tvrtka Dabar PL. »Laganom i elegantnom« Kukkapuro je označio stolicu »Vita Light« (prototip stolarija Gršetić) Lidije i Zorana Boševskog, dok je »Hotel room« - komplet namještaja Irene Stuparić Lugarić (što na žalost nije izrađen u prototipu iako je jedan od najboljih), Kukkapuro ocijenio kao »snažan i skulptoralan dizajnerski koncept za hotelsku sobu«.

Ni Dinku Toliću nitko nije izradio sklopivu pomičnu ležaljku »Deskchair« koja se može sklopiti i na pola te nositi u vodu, a koju je Finac označio »kao visoku dizajn kvalitetu«. Novinarica *Vjesnika* odmah bi si kupila »vješalicu za lijene« - »Re-hang« Nevena Kovačića, koja ima malo zrcalo i omogućava vješanje robe bez ormara, ali na žalost nije izrađena u prototipu isto kao ni »u konstrukciji impresivan« multifunkcionalni krevet »Island« Dine Krpana i Jadranke Soviček Krpan koji možda neće imati nikakvih problema s inozemnim naručiteljima.

»Climber bed« dvostruki krevet za školarce Sanje Horvat omogućuje djeci svakovrsne igre, ali ga nećete vidjeti baš kao ni blagovaoničku laganu i elegantnu stolicu »Tulip« Vladimira Madunića. Međutim, možete uživati u prototipovima lijepa »Drvena konjića« Nine Bačun - modernizirana verzija onih prekrasnih starinskih igračka i u »Tripodu« - originalnom stolu Ksenije Jurinec u četiri dimenzije.

Studenti još bolji

Kada ovim radovima pridodamo još radikalnija djela studenata dizajna koji su pod vodstvom Ivane Fabio načinili čitav spektar silno zanimljivih rješenja tada postaje jasno da Hrvatska upravo u ovim najmlađim dizajnerima ima one potencijale koji bi mogli ostvariti Ljubičićevu utopiju o Hrvatskoj kao Finskoj.

Interaktivne zidne i podne pločice kao i interaktivne podne keramičke pločice (Tena Letica, Korina Hrnčir, Antonio Šunjerga) za zanimljiviji boravak na zahodu sjajna su inova-

cija baš kao i noćni ormarić s posebnim unutarnjim svjetlima (da ne probudite suspavača) Elvise Tomljenovića. Sljedeć ležaljka od teniskih loptica Korine Hrnčir, specijalna svjetiljka Carmen Mikuš, dražesni stolić s novom uporabom starih stvari Maje Mesić, stari televizor koji je postao akvarij odnosno reality show riba Karoline Borković (vrlo duhovito i originalno rješenje), te stol »Dodirni mi koljena« Nine Bačun i Ivana Veljača za ljude koji se »vole koljenima oslanjati na stol«. Ista ekipa (Bačun, Veljača) smislila je stol na koji vješate papuče, vješalicu s vrtnim grabljama kao kukicama i duhoviti stol s jastukom na koji stavljate noge (prava mala revolucija mašte i funkcije), baš kao i »Bikemopa« - krpa za čišćenje za muškarce.

Sude od starih gramofonskih ploča načinio je Luka Vučić, praktičnu kupaonsku zavjesu s džepovima Goran Raukar, »ladičar s redosljedom otvaranja« Antonio Šunjerga i šlag na kraju, četkica za zube koja postaje otirač, a kreirala ju je radikalna Nina Bačun kojoj bi skupa s kolegom Veljačom valjalo udijeliti nagradu za inovacije u dizajnu. Zabilježena je izuzetno pozitivna reakcija posjetitelja na radove hrvatskih dizajnera koji su zainteresirali i ostale proizvođače da s nekima od njih započnu razvoj svojih novih proizvoda. Ova mladenačka i provokativna dizajnerska rješenja mogu se i pogledati putem mreže na web stranici www.hdc.com.hr.

Sve u svemu, pokazalo se da hrvatski dizajneri, a posebno oni u akademskoj klupi, imaju izvanrednih potencijala. Hoće li drvena industrija dogodine znatnije ući u rizik proizvodnje »domaćeg«, vidjet će se. Okrugli stol u Muzeju za umjetnost i obrt pokazao je veliki oprez kod osiromašenih proizvođača od kojih je samo jedan istaknuo potrebu da svaka tvornica uposli dizajnera. Ali, kako kažu okrutni američki kapitalisti - bez poslovnog rizika nema ničeg! Bez uključenja nekih od ovih proizvoda na tržište, bez povezivanja dizajna i drvne industrije, Hrvatska će u budućnosti ostati prisiljena uvoziti strani namještaj, izgubit će priliku da stvori vlastite brendove i naposljetku će izgubiti najbitnije - vlastiti dizajn, odnosno samu sebe!